

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

Prețul Abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.
 „ „ „ pe 1/2 an 2 „ 50 „
 „ România și străinătate pe an . 14 franci
 „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficioase, concurse,
 edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
 la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu-
 vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Correspondințele se adresează redacțiunii
 „FOAIA DIECESANĂ“;
 eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la
ADMINISTRAȚIA
 Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș

După Sinod

Sinodul nostru eparhial terminându-și agendele sale s'a încheiat Mercuri.

Avem o deosebită mulțămire sufletească putând constata acuma, că în decursul întregului sinod a domnit cea mai perfectă pace și armonie.

„Eacă cât de frumos și cât de plăcut este, când frații locuesc în concordie!“

Plăcut și frumos este a vedea pe reprezentanții credincioșilor, că fiind pătrunși de binele comun în buna înțelegere și în pace se nisuesc după cea mai bună sciință și putință a aduce hotăririle lor în cauzele supuse deliberării lor. Și așa și trebuie să fie, căci nimica nu poate strica și ruina mai mult ca discordia și animositățile, și earăși nimica nu poate mui mult a edifica și întări, ca buna înțelegerea și iubirea frățească.

Sinodul eparhial e corporațiune bisericească, și așa din sinul ei trebuie să dispară tot aceea ce poate aduce tulburare și incordare, eară de altă parte trebuie să domnească spiritul păcei și al buneii înțelegeri. O datorință avem toți fiii bisericeii și în prima linie corporațiunile bisericești, și aceasta este promovarea și asigurarea bisericeii noastre dreptcredincioase strămoșesci, și cu atâta mai mult, căci timpurile sânt grele, și contrariul bisericeii, spiritul timpului „ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită“, acestuia trebuie să ne opunem ca fii ai bisericeii „tari fiind în credință“.

Sinodul acum încheiat n'a lăsat după sine nici urmă de vr'o neînțelegere, sau amărăciune; toate obiectele s'au pertractat în liniște și cu demnitate și aceasta este cu atâta mai îmbucurătoriu, că unul dintre ele a fost și obiect al discuțiunei publice,

jurnalistice cam prea animate și înfocate, și s'ar fi putut aștepta ca acel obiect să causeze și în sinod oarecari nedumeriri, eventual pertractări mai disonante, ceace însă nu s'a întâmplat.

Obiectele, ce s'au pertractat în sinod să vor putea vedea în protocoalele sinodului, ce se vor publica, și așa aici nu ne atindem asupra aceloră.

Amintim numai, că deoarece Prea Sântitul Episcop diecesan a fost necesitat să ia parte în debaterile din casa magnaților asupra proiectului de lege despre căsătoria civilă, sinodul s'a văzut îndemnat a mulțami Prea Sântiei Sale pentru zelul și devotământul său în a-și implini datorințele sante ale chemării sale esprimându-i totodată iubire și alipire, ceace s'a comunicat Prea Sântiei Sale pe cale telegrafică.

Ca de încheiere mai adaugem pentru orientare, că s'a efeptuit și alegerea membrilor senatului școlar și epitropesc, eară rezultatul este că s'au reales tot bărbații de până acuma.

Cuvântarea

pronunțată de Prea Sântia Sa părintele Episcop al Aradului Ioan Meșianu, la deschiderea sesiunei ordinare a sinoului eparhial aradan din 1894.

Cristos a înviat!

Domnilor deputați!

Am simțit și simțesc mare bucurie, D-lor deputați, de câte ori am avut, și am norocirea a Vă vedea întruniți în sinod eparhial și în jurul meu; de astădată însă pre lângă acea bucurie, am mai simțit și o trebuință mare de aceasta întrunire, mai ales pentru a ne consulta asupra situațiunei, ce grele, în care se află și bisesica noastră în timpul

de față, și pentru a conlucra împreună, la delăturarea, după putință, a îngrijirilor, provenitoare din această situațiune.

Cunoscut yé este, D-lor deputați, ce nori grei amenință biserica noastră națională, și la câte cercări grele sunt espuse și școalele noastre confesionale, de un timp încoace.

Biserica stă în fața cunoscutelor proiecte de legi așa numite reforme politico-bisericești, despre căsătoria civilă, despre matriculele civile și despre liberul exercițiu religionariu, cari toate ating de aproape autonomia bisericeii, ba în parte și credința ei; ear școalele noastre confesionale stau în fața unor cerințe și sarcini abia suportabile.

Eată cauzele, cari au provocat, și provoacă grava situațiune a bisericeii noastre naționale.

Deși cunoscutele proiecte de legi politico-bisericești ating și pre celelalte biserici din patrie, totuș ele pentru nici una dintre acele biserici, nu pot fi atât de îngrijitoare, ca pentru biserica noastră, pentru-că pre când credincioșii celorlalte biserici au mai avut și mai au și alte terene de dezvoltare, de consolidare și conservare, pre atunci noi numai în biserică și prin biserica noastră națională, ne am putut și ne mai putem desvolta, consolida și conserva. Pre când alte confesiuni din patrie, s'au mai bucurat și se mai bucură și de alte terene de dezvoltare, pre atunci noi din cele mai depărtate timpuri am fost avisați mai numai la puterea sântei noastre bisericeii străbune.

În vederea acestora, îngrijirile noastre de soartea bisericeii fiind de ajuns motivate, ni se împune marea datorință a ne grupa și mai mult și mai strâns în jurul acestei moșteniri părintești, a ne încorda și mai mult puterile într-o a o face să nu simtă nici să pătimizească de cercările, ce o amenință, și așa a o conserva și pentru timpurile viitoare, ca scut și adăpost puternic, cum fu ea și în trecut pentru fericirii nostri străbuni.

Astfel dar datori suntem D-lor deputați, a conlucra din toate puterile și cu toate mijloacele legale, la delăturarea după putință a îngrijirilor, de cari suntem cuprinși, și așa a ne îngrădi contra tuturor cercărilor, ori cari ar fi acelea.

Nu suferi îndoială, că este mare și grea această problemă, dar ori cât de grea se fie, simțul nostru religios și de conservare ne împune imperios, a o rezolvi cât mai bine, dacă soartea ne-a rezervat noauă aceasta.

Și până vom combina cu toții acțiunea, ce o pretind grelele împrejurări, atât pentru orientarea cât și pentru înbărbătarea noastră, la asemenea lucrare momentoasă va fi bine să avem înaintea ochilor trecutul fericirilor nostri străbuni, să cosultăm istoria aceluși trecut, care este oglinda viitoriului, pentru-ca să aflăm, D-lor deputați, că biserica creștină și special biserica noastră, totdeauna a avut a întimpina lupte grele în dezvoltarea ei. Poate că așa va fi voit

Dzeu, că precum unul născut Fiul său Domnul nostru Isus Cristos, tot asemenea și biserica, creațiunea și moștenirea lui, numai prin lupte și suferințe, să ajungă la desevêșire.

Dacă însuș Domnul nostru Isus Cristos Fiul lui Dumnezeu numai prin sacrificiul său, a trebuit a îndeplini opul cel mărețiu al mântuirii neamului omenesc, și dacă biserica, sânta lui moștenire earăș numai prin lupte și sacrificii ajunse, unde se află; atunci nu numai nu ne vom retrage nici noi dela conlucrare pentru biserica străbună, ci din contră, ne vom însufleți tot la mai multă activitate pentru susținerea sântelor ei așezăminte.

Dacă vom continua și noi, D-lor deputați, a ne înspira de zélul străbunilor pentru biserica noastră națională, dacă vom stărui cu toții pentru a se înspira și clerul și poporul de acelaș zel, și dacă vom începe activitatea noastră, de unde au început-o și fericirii nostri părinți, și anume, dela consolidarea noastră, și dela depărtarea oricărui rău, ori cărei neînțelegeri dintre noi, dela depărtarea ori căruși indiferentism religios, și dela combaterea lui, în tot locul unde s'ar arêta, și apoi dela cultivarea în măsură tot mai mare a credinței în Dumnezeu, a dragostei evanghelice și a speranței creștine, în toți membrii bisericeii noastre; atunci toate cercările din afară, se vor zădărnici de peatra cea tare a credinței, și biserica noastră, va eși triumfătoare, cu ajutoriul lui Dumnezeu.

Din delăturarea atinselor rele și din cultivarea amintitelor virtuți, cari sunt bazele bisericeii creștine se va desvolta consolidarea, întarirea și însuflețirea noastră, în luptă legală, pentru drepturile bisericeii noastre naționale, și anume credința și iubirea de Dumnezeu și de aproapele vor avea de urmare ajutoriul lui Dumnezeu și al oamenilor la nisuițele noastre, ear realizarea acestora ni o va pune în vedere speranța. Și așa dacă mai curênd ori mai târziu din nenorocire, totuși s'ar introduce și la noi reformele politico-bisericești, ori chiar dacă ar mai veni și alte cercări asupra bisericeii noastre, noi nici atunci nu vom înceta a conlucra cu toții, la apărarea drepturilor, la observarea sânteniei tainelor bisericești și la susținerea și conservarea datinelor religioase în clerul și poporul nostru.

Dacă ni se vor pretinde ori câte cerințe legale, și la școalele noastre confesionale, noi nu ne vom spăria nici de acelea, ci ne vom sili a satisface și acelor, și nu vom abdice de dreptul nostru, căci de n'am face așa, ne ar osêndi posteritatea, până în cele mai depărtate timpuri.

Asemenea lucrare D-lor deputați, pretinde dela unul fie-carele dintre noi, și dela noi toți împreună, o deosebită priveghăre a mersului trebilor noastre bisericești, până în cea din urmă parohie, pretinde dela noi o îndoită conlucrare la stêrpirea indiferentismului religios, și altor rele, ori unde s'ar observa acelea între ai nostri; ear aceasta se o facem

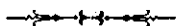
nu numai prin vorbe, dar să o și comprobăm și prin faptele noastre.

Așa au lucrat D-lor deputați, și creștinii cei dintâiu, câte le-au auzit și le-au învățat dela sântii Apostoli ai Domnului, le-au spus și propus și altora din jurul lor.

Așa au făcut și fericirii nostri străbuni, și astfel s'au conservat puterea credinței, a dragostei și a speranței creștine.

De aceea din momentul când am luat asupra-ne chiemarea onorifică de reprezentanți ai clerului și poporului nostru, biserica noastră cea vie, în acest sinod eparhial, datori suntem a și conlucra din toate puterile, nu numai pe timpul întrunirii noastre aici, nu numai din acest loc; ci și după încheierea lucrărilor noastre de aici, în tot timpul și locul, unde ni s'ofere ocaziune, la împlinirea chiemării noastre.

Deci implorând la toate acestea și din acest loc ajutoriul și binecuvântarea ceriului asupra noastră și asupra lucrărilor noastre, dechiar sesiunea sinodului nostru eparhial pentru anul 1894 de deschisă.

Căsătoria civilă în casa magnaților

Desbaterea asupra căsătoriei civile în casa magnaților s'a început Luni în 7 Mai n. Cel dintâiu, care a vorbit și a recomandat spre primire căsătoria civilă a fost referentul *Czorda*. Vorbirea și-a început-o cu motive din istoria dreptului încercându-se a dovedi, că în Ungaria numai acel *canon* a avut putere de lege, pe care statul l-a investit cu autoritatea sa civilă. Alt motiv este că prin căsătoria civilă ar înceta multe confuziuni și frecări confesionale, cari sunt contrare unității statului. Primatele *Vaszary* combate energic afirmațiunile antevorbitorului și și încheie cuvântarea cu următoarele: „doaua jurăminte am făcut unul regelui, că voi fi fidel patriei; altul bisericii, că-i voi fi credincios fiu. Pe acela nu-l calc dacă nu primesc proiectul, pe acesta l-aș călca dacă aș primi proiectul de lege“. Ministrul *Szilágyi* caută să dovedească, că căsătoria civilă este la noi o necesitate imperativă și că statul e îndreptățit a insista la aducerea acestei legi. Numărul magnaților, cari au vorbit atât pentru cât și în contra proiectului, nu a fost tocmai mare. Dintre prelații ortodoxi au vorbit contra patriarhul sârbesc Brancovicu, apoi Arhiepiscopul și Mitropolitul Miron Romanul. Vorbirea Escelenței Sale o vom reproduce în unul din numerii viitori ai foaiei noastre. P. S. S. Episcopii Nicolae Popea și Ioan Mețianu, cari s'au insinuat ca vorbitori în contra proiectului, au renunțat la cuvânt, de oarece a fost în interesul cauzei a nu trăgăna desbaterea. Joi a fost votisarea și proiectul căsătoriei civile, ce a făcut atâta sfară 'n țară, a căzut cu o majoritate de 21 de voturi.

Sinodul eparhial

al diecesei gr. or. române a Caransebeșului, întrunit în Caransebeș la Dumineca Tomei, adevă în 24. Aprile 1894.

Sedința II.

ținută în 24 Aprile, la 5 ore d. a.

Președinte :
Prea Cuviosul Părinte arhimandrit
Filaret Musta.

Notariu :
George Bogoevicu.

10. Să cetește, și

Se autentică protocolul ședinței prime.

11. Secțiunea I. verificătoare prin raportorul ei Virgiliu Tomiciu propune, și

Sinodul declară de verificați pe deputații :

1. Ioan M. Roșu, ales în cercul al XI. Iam.

2. Ilie Trăilă și Ioan E. Țieranu, aleși în cercul al XIII. Oravița-montană.

3. Stefan Antonescu și Ioan Budințianu, aleși în cercul al XIV. Reșița-montană.

4. Mihail Panaiot și Iuliu Petric, aleși în cercul al XV. Bocșa-montană.

5. Ioan Popovicu, ales în cercul al XVI. Caransebeș.

6. Ilie Curescu și Patriciu Drăgălina, aleși în cercul XVII. Teregova.

7. Dr. Ioan Popovicu și Isaia de Stoica, aleși în cercul al XVIII. Mehadia.

8. George Bogoevicu și Dr. Ioan Popovicu, aleși în cercul al XIX. Bozovicu.

9. Dr. Alexandru Bireescu și Iosif Bălan, aleși în cercul al XX. Satul-nou;

eră actul electoral din cercul al XII. Sasca-montană unde au întrunit majoritatea voturilor Dr. Alexiu Manguica și Dr. Petru Corneanu, fiind atăcat prin trei proteste;

asemenea, actul de alegere din cercul al XI. Iam a deputatului Toma Dogariu, și din cercul de alegere al XVI. Caransebeș al deputatului Zeno Mocsonyi, din lipsa credinționalelor se pun pe masa biroului spre a se da comisiunei verificătoare spre mai departe afacere.

Deputatul Dr. Ioan Popovicu, fiind ales în cercul XVIII. Mehadia și XIX. Bozovicu are să opteze pentru unul din aceste două cercuri.

12. Secțiunea a II-a prin raportorul ei Dr. Ioan Popovicu propune eară :

Sinodul verifică pe deputații preoțești :

1. Andreiu Ghidiu ales în cercul I. Valeaboului.

2. Dr. George Popovicu ales în cercul II. Logoj.

3. Nicolae Sciopon ales în cercul III. Zgribești.

4. Sebastian Olariu ales în cercul IV. Făget.

5. George Popovicu ales în cercul V. Coșava.

6. Teodor Cioloca ales în cercul VI. Buziaș.

7. George Lupșa ales în cercul VII. Jebel.

8. Ioan Pinciu ales în cercul VIII. Ciacova.

9. Mihail Juica ales în cercul IX. Fizeș.

10. Dr. Iuliu Olariu ales în cercul X. Vêrșeț.

11. Iosif Tămășel ales în cercul XI. Iam.

12. Filip Adam ales în cercul XII. Sasca-montană.

13. Alexandru Popovicu ales în cercul XIII. Oravița-montană.

14. David Terfaloga ales în cercul XIV. Recițamontană.

15. Maxim Popoviciu ales în cercul XV. Bocșamontană.

16. Filaret Musta ales în cercul XVI. Caransebeș.

17. Dr. Traian Badescu ales în cercul XVII. Terregova, și al XIX. Bozoviciu, având densusul a opta pentru unul din aceste două cercuri.

Actele referitoare la cercul XVIII. Mehadia și XX. Satul-nou din lipsa credinționalelor se pun pe masa biroului pentru de a se preda comisiei verificatoare.

13. Secțiunea III. prin referintele ei Ioan Pinciu propune și

Sinodul verifică pe deputații următori mireni:

1. Dr. Aureliu Oprea și Dr. Petru Corneanu, aleși în cercul I. Valeaboului.

2. Dr. Alesandru Mocsonyi și Constantin Radulescu aleși în cercul II. Logoj.

3. Virgil Tomiciu ales în cercul al III. Zgribești,

4. George Martinescu ales în cercul IV. Făget.

5. Alexiu Onițiu și Gerasim Sârbu aleși în cercul al V. Coșava.

6. Ioan Marcu ales în cercul al VI. Buziaș.

7. Eugeniu Mocsonyi și Ioan Ionașiu aleși în cercul VIII Jebel.

8. Traian Barzu ales în cercul VIII Ghilad.

9. Martiu Țiapu ales în cercul IX Fizeș.

10. Vladimir Spătariu ales în cercul X. Vêrșet.

Actele referitoare la alegerea lui Dr. Stefan Petroviciu ales în cercul III Zgribești, Titu Hațeg ales în cercul IV Făget, George Ioanoviciu ales în cercul VI Buziaș Dr. Lazar Simon ales în cercul VIII Ghilad, Simeon Moldovanu ales în cercul IX Fizeș și Antonie Crenianu ales în cercul X Vêrșet, — lipsind credinționalele și nefiind aleșii de față, se pun pe masa biroului spre a se preda comisiei verificătoare.

14. Constatându-se că din 47 deputați verificați 40 sunt prezenți

Presidiul enunță capacitatea sinodului de a se constitui și de a aduce deciziuni valide.

15. Pășindu-se la constituire se propun, și

Sinodul alege de notari definitivi pe Dr. Traian Badescu și David Terfaloagă din cler apoi pe Ioan Marcu, Dr. Alesandru Birescu, Dr. Petru Cornian și George Bogoeviciu dintre mireni, designându-se dintre acestia de protonotariu Dr. Traian Badescu.

16. La propunerea deputatului Filip Adam se aleg:

a) în comisiunea verificătoare: Andreiu Ghidiu, Ilie Curescu, Patriciu Drăgălina;

b) în comisiunea bisericească: Mihail Popoviciu, Dr. George Popoviciu, Constantin Radulescu, Iuliu Petric, Alecsiu Onițiu, Dr. Aurel Oprea;

c) în comisiunea școlară: Alesandru Popoviciu, Ioan Pinciu, Zeno de Mocsonyi, Dr. Stefan Petroviciu, Ioan M. Roșiu, Gerasim Sârbu;

d) în comisiunea finanțară: Filaret Musta, Filip Adam, Sebastian Olariu, Dr. Alesandru Mocsonyi, Titu

Hațeg, Ioan Budintianu, George Martinescu, Stefan Antonescu, Virgil Tomiciu;

e) în comisiunea petiționară: Trifon Miclea, Dr. Iuliu Olariu, Simeon Moldovan, Ilie Trăilă, Isaia de Stoica. I. E. Țeranu;

f) în comisiunea specială: Filaret Musta, Dr. George Popoviciu, Mihail Juica, Dr. Alesandru Mocionyi, Toma Dogariu, Ioan Ionașiu, Vladimir Spătariu, Patriciu Drăgălina, Ilie Trăilă.

17. Presidiul prezintă următoarele eshibite:

a) Raportul general al senatului bisericesc pro 1893.

b) Petițiunea preotului Terențiu Bugariu din Mêrcina pentru de a se șterge birul parohial și a i-se da în folosință o jumătate de sesiune parohială;

Se predau comisiei bisericești.

c) Petițiunea preotului Ioan Alexandrescu din Clopodia pentru un ajutorin anual

Se predă comisiei petiționare.

d) Raportul general al senatului epitropesc pro 1893;

e) Raportul Consistoriului diecesan ca senat epitropesc în obiectul executării conc. N. protocolar 96 din 1892 al sinodului eparhial, referitoriu la starea fondurilor diecesane și a restanțelor lor;

f) Socotelele fondurilor diecesane pe anul 1893;

g) Proiectul de preliminaru pro 1895;

h) Raportul Consistoriului diecesan ca senat epitropesc în obiectul cumpărării bunului din Visag;

i) Raportul Consistorului diecesan ca senat epitropesc în obiectul liquidării restanțelor în convențiunea episcopescă și a speselor deputaților sinodali și congresuali;

j) Raportul Consistoriului diecesan ca senat epitropesc despre liquidarea restanțelor în pretensiunile de arendă a le sesiunilor parohiale reduse, începând dela anul 1873 până la finea anului 1881.

Tôte aceste se predau comisiei finanțare.

k) Regulamentul despre predarea averilor bisericești nemiscătoare la mâinile usufructuarilor;

Se predă comisiei speciale.

l) Raportul general al senatului școlariu pro 1892/3, Se predă comisiei școlare.

m) Consistoriul diecesan ca senat școlar transpune representațiunea către dieta țerii din incidentul pertractării proiectului de lege referitoriu la salarisarea învățătorilor, precum și cuvântarea rostită de Prea Sfințitul Episcop diecesan în casa magnaților;

n) Actele referitoare la disolvarea cu brachiu a adunării despărțământului Logoj a reuniunii învățătorilor din diecesă, ținută în Sacul la 11 Novembre 1893;

o) Consistoriul diecesan ca senat școlariu înaintează provocarea în ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică în obiectul pensionării profesorilor dela institutul nostru pedagogic;

p) Consistoriul diecesan ca senat școlar transpune ordinațiunea în ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică emanată către comitetele administrative, ca să cerceteze care învățători nu știu ungueste și a căror aplicare dintre aceștia trebuie nimicită;

Se transpun comisiunii speciale.

Fiind timpul înaintat ședința proximă se defighe pe mâne în 25 Aprilie 1894 la 11 ore a. m. érá ședința presintă se declară de încheiată.

Filaret Musta, m. p. George Bogoeviciu, m. p.
Arhimandrit ca președinte. notariu.

Academia română

(Urmare)

Societatea franceză de arheologie a invitat Academia se ia parte la congresul seu dela 27 Iunie — 4 Iulie 1893. S'a decis a delega pe dl Gr. G. Tocilescu să reprezinte Academia la acel congres, și ministerul instrucțiunii publice a binevoit a da colegului nostru ajutoriul necesar pentru acest scop. În ședința dela 5 Noemvrie dl Tocilescu a făcut Academiei relațiune despre lucrările congresului și despre comunicările prezentate de d-sa asupra anticităților din țară și în special asupra descoperirilor din Dobrogea la monumentul dela Adam-Klissi și la orașul român Tropaeum Trajani.

La 29 Octomvrie s'a comunicat Academiei o scrisoare primită dela Academia regală de științe din Berlin, care arată marea însemnătate a cercetărilor arheologice pentru ficșarea fruntariilor Imperiului român dela marea Nordică până la Marea-Neagră; arată rezultatele obținute în această direcțiune prin cercetările făcute în Germania și Austria; atrage atențiunea Academiei asupra explorărilor de acelaș fel, începute în România de dl coleg Gr. G. Tocilescu, și stăruiește, ca Academia să ia sub a sa protecțiune continuarea până la sfârșit a acestor explorări. Dl Tocilescu în ședința dela 10 Decembrie, a espus rezultatele cercetării sale *limes alutanus*; ear la 21 Ianuarie, despre *limes danubianus* și despre un nou val în Dobrogea. În urma acestor espuneri, Academia a intervenit pe lângă guvern, ca să se procure mijloacele necesare pentru continuarea și terminarea acestor prețioase cercetări. Adunarea deputaților a înscris în bugetul statului o sumă pentru acest scop.

Asociațiunea belgiană a chimiștilor a invitat Academia (ședința dela 24 Septemvrie) a participa la congresul său internațional, care se va ținea la Brusela în luna August viitor. De asemenea, congresul internațional al orientaliștilor a invitat Academia să participe la a 10-a sesiune, care se va ținea la Geneva la 3—12 Septemvrie.

Dl. G. Weigand, membru corespondent, cunoscut prin cercetările și scrierile sale asupra românilor macedoneni și a dialectului lor, a comunicat, la 28 Maiu, o relațiune despre începutul funcționării seminariului de filologie română, deschis de d-sa pe lângă Universitatea din Lipsca cu ajutorul guvernului român.

Acelaș învățat a arătat Academiei, la 11 Februarie că a terminat scrierea despre călătoriile sale în Turcia spre a studia pe Macedo-Români, și a cerut un ajutor pentru tipărirea ei. Cererea se află în studiul secțiunii literare, ear decisiunea asupra ei este așteptată dela votul d-voastre.

Dl profesor Enea Hodoș dela Caransebeș a prezentat Academiei, la 14 Ianuarie, tomul I al publicațiunii sale *Poesii populare din Bănat* și a cerut ajutoriu pentru a continua publicațiunea. Cererea se află, ca și cea precedentă în studiul secțiunii literare, care ne va prezenta propunerile sale asupra ei.

Dl I. Pop-Reteganul, vechiu învățătoriu în Transilvania și cunoscut prin bogatele sale colecțiuni de literatură populară, a trimes Academiei spre publicare o culegere de povești. De asemenea preotul T. Bălășel, învățătoriu la Ștefănești (jud. Vlcea), a trimes spre acelaș scop o colecțiune de poesii populare. Secțiunea literară vă va aduce propunerile sale asupra acestor cereri.

Academia, dimpreună cu întreagă țara, s'a bucurat când a văzut consolidându-se Dinastia prin căsătoria A. S. R. principele Ferdinand, moștenitoriul tronului, pe care suntem fericiți al numera între membri onorari ai instituțiunii noastre, cu A. S. R. principesa Maria. Colegii nostri D. C. Ollănescu și N. Quintescu au dat cu aceea ocașiune espresiune simțemintelor noastre, prin compunerile lor poetice, cetite în ședințele dela 15 Ianuarie și 5 Februarie.

Harul de sus a binecuvântat această căsătorie, dând Dinastiei, Țerei și Națiunii odrasla mult dorită, pe principele Carol, născut în sinul Carpaților la 3/15 Octomvrie 1893. Academia s'a asociat, și cu această ocașiune, la bucuria generală a națiunii, espimând M. S. Regelui simțemintele sale și urările de viitoriu fericit pentru Dinastia Sa și pentru neamul românesc, printr'o adresă subscrisă de toți membri prezenti. Adresei noastre M. S. Regele a binevoit a răspunde cu acele simțeminte de dragoste, pe cari totdeauna le-a arătat Academiei.

Dl coleg D. C. Ollănescu, în ședința dela 5 Noemvrie, a cetit o *Odă cu prilejul nașterii principelui Carol al României*.

Publicațiunile Academiei.

În cursul anului s'au făcut următoarele publicațiuni:

I. Din *Analele Academiei* s'au tipărit:

a) *Tomul al XIV — Memoriile secțiunii literare* s'au terminat cu discursul de recepțiune al dlui Iosif Vulcanu despre *Dimitrie Cichindealu*, urmat de *răspunsul* dlui V. A. Urechia

b) *Tomul XIV — Memoriile secțiunii științifice* s'a format din memoriile: *Niagara* de dnul Gr. Ștefănescu și *Diagnosele plantelor fanerogame și criptogame vasculare* de dl Fl. Porcius,

c) *Tomul XV — Partea administrativă și debaterile din 1892—93*.

d) *Tomul XV — Memoriile secțiunii literare*, format din *Jocuri copilărești culese dela Români din Macedonia* de dl P. N. Papahagi-Vurdună și *Vrăji, farmece și desfaceri* adunate de dl S. Fl. Marianu.

e) Din *Tomul XV — Memoriile secțiunii istorice*, este în curs de tipărire lucrarea dlui V. A. Urechia: *Documente inedite din domnia lui Alecsandru Constantin Moruzi 1793—1796*, din care s'au tipărit până acum 25 coale.

2. Din *Istoria lui Herodot*, în traducerea premiată a dlui D. I. Ghica, s'au tipărit coalele 24—26 și s'a terminat astfel Cartea I, care formează tomul I al publicațiunii. Înaintea testului, traducătorul a adăugat o prefață și o biografie a părintelui istoriei. Întreaga lucrare este tipărită, și preste puține zile se vor primi esemplarele.

3. Din *Etymologicum Magnum Romaniae* domnul coleg B. P. Hasdeu a tipărit a doua fascioară din tomul III, cuprinzând cuvintele *Ban — Bat*. Această fascioară vi se va prezenta chiar în cursul acestei sesiuni; ea cuprinde, între altele, studiile despre cuvintele *Basarab și basm*, cari aruncă o lumină cu totul nouă asupra istoriei medievale a românilor și asupra literaturii populare în genere.

4. Au rămas a se tipări în anul viitoriu:

a) *Țeranul român* de dl Gr. G. Tocilescu, lucrare premiată la 1882.

b) *Catalogul monumentelor epigrafice și sculpturale din muzeul național de anticități* de dl Gr. G. Tocilescu;

c) *Flora Dobrogei* de dl Dr. D. Brândză, lucrare premiată la 1887;

d) Tomul II din *Psaltirea publicată românește la 1577 de diaconul Coresi*, din care dl B. P. Hasdeu, însărcinat cu această edițiune, a tipărit primele 4 coale;

e) *Discursurile și alocuțiunile M. S. Regelui în anii 1866—1891*, din cari, conform deciziunii luate la 1890, s'au tipărit până acum întâiele 10 coale.

5. D-l coleg V. A. Urechiă a continuat la Tipografia statului tipărirea scrierii sale *Istoria școalelor dela 1800—1864*, scriere căreia Academia i-a acordat în 1890 premiul Eliade Radulescu. D-l Urechiă a prezentat tomul III al acestei publicațiuni, cuprinzând anii 1849—1864.

6. *Schimbul publicațiunilor*. — Noue relațiuni de schimb publicatiunilor s'au stabilit cu următoarele instituțiuni științifice din străinătate:

Biblioteca orașului Berna.

Biblioteca dela Monte-Cassino.

Societatea istorică dela Lemberg.

Academia degli zelanti din Acireale în Sicilia.

Biblioteca universității din Lausanne.

Institutul regal geologic al Suediei din Stockholm.

(Va urma)

Cuvinte sufletești

de I. C. Lavater

* Fi mai neatârătoriu de fenomenul timpului.

* Veseli voim să fim în ziua întunecată a examnării, fiind plini de speranță sigură, că vor urma zile de bucurie.

* Ori și unde te afli tu, cu tine este Dzeul tău totdeauna. Dumnezeu vorbește totdeauna cu acel în al cărui suflet nu este falsitate. Mii de limbi vorbesc cu zeităte, și fi este o plăcere a lui de a asculta toate vocile.

* Adună-ți în fie-care zi ceva etern, ce nu-ți poate răpi moartea, și care în ori-ce zi îți face viața și moartea mai plăcută.

* Nici o plăcere nu-i ca aceea, când în liniște faci lucruri bune.

* Unde te-a pus Dumnezeu tu, acolo se stai cu liniște rugătoare, până când îți va da voie să te scoli.

* Binecuvântarea Domnului zace totdeauna în faptele iubiților săi.

* Cine se cunoaște pe sine însuș, e strict cu sine, blând cu cei debili, și nu judecă bucurios pe cel rău.

* Cine voește să-și ajungă scopul tace, merge înainte și nu se teme de rău.

* Totdeauna nobilitează inima, cugetul tău se fie mai simplu totdeauna, rugăciunea mai spirituală, binefacerile tale totdeauna se fie curate și sante!

Atunci în toată ziua vei întâlni bucurii trimise de Dumnezeu.

* Admonieri ai destule; — o fericit ai fi, dacă le-ai ști întrebuința cu credință.

* Iubite, lacrimile tale sunt numărate de tatăl, care ca medic întinde sufletului tău păharul cu lacrimi. Bea din acest păhar și tu și vei fi eliberat de lacrimi.

* Cine se crede nemuritoriu, acela trăește sânt în nemurire.

* Nimic nu este mai nemuritoriu în omul muritoriu, decât iubirea. De ar dormi ea ani întregi, ea se trezește pentru viață durabilă, dacă o atinge degetul aceluia, care a dat-o peptului vostru.

* Dumnezeu rămâne mai constant ca soarele; nu-ți perde nici odată curajul.

* În toată ziua voiesc a mulțami pentru aceea, pentru ce am primit, ce folosesc dintre mii; totdeauna voiesc a fi mai mulțamitoriu, aceasta se fie nisuița mea serioasă.

* Asemenea morții este viața celor mai mulți oameni; — viața noastră trebuie să fie deamnă de numele viață.

* Dumnezeu e mai mare decât inima mea, și de-o mie de ori mai mare ca mii de inimi, cari sunt mai bune și mai nobile ca a mea! adânc voiesc a-mi întipări asta.

* Totdeauna conștiința se-ți fie bună, atunci te poți bucura de tine și de Dzeul tău.

* Fie-care bucurie ne lărgește peptul, ne ușurează greutatea și ne ridică!

Așa dar acum am fi parcurs și bucată aceasta de viață pământeană — și eu pot spera a fi adunat în decursul ei ceva în interiorul meu.

* Aceea regulă, pe care se o ai totdeauna în vedere, se fie voia Domnului. — Prudența totdeauna se-ți arete drumul cel mai bun, de a avea înaintea ochilor scopul cel mai folositoriu. Adevărul nici odată se nu se despărtașcă de tine. Acestea se le iubești ca pe Dumnezeu, și tot ce e bun și drept ca pe adevăr! Te întreabă după ce este mai bun, onorează cu sântenie ce este mai sânt, primește învățătura dela cel mai bun, mai înțelept, mai piu; tot ce faci, fă cu cea mai posibilă credință, cu pietatea cea mai internă.

* Învată la început și la fine înțelepciunea a te întreba: Pentru ce aceasta?

* Totul poate fugi, numai inima ta iubitoare și Dzeul tēu nu.

* Iubire numai iubire, alt ceva nu duce la isvorul iubirei.

* Dumnezeu deodată cu povara ta îți dă și puterea de a o putea purta!

* In toată ziua fi mai constant și mai fidel.

Varietăți

Știre personală. Prea Sântitul Domn Episcop diecesan Nicolae Popea a sosit acasă Vineri sara cu trenul accelerat dela Budapesta, după ce acolo a luat parte la ședințele casei magnaților, ținute în obiectul proiectului de lege despre căsătoria civilă. La gara din Caransebeș P. S. S. Domnul Episcop a fost întâmpinat și primit între însuflețite strigări de „să traiască“ de inteligența din loc, în frunte cu Prea Cuvioșia Sa Părintele Arhimandrit.

Sinodul eparhial terminându-și agendele sale în 7 ședințe s'a închis prin Prea Cuvioșia Sa părintele arhimandrit Filaret Musta, Mercuri la amezai.

Asesorii consistoriali. Începându-se cu sinodul eparhial de acuma un nou period de 3 ani, sinodul au avut să aleagă din nou membri în senatul școlar și episcopesc. Alegerea s'a făcut și rezultatul este, că s'au reales tot asesorii de până acuma. (cu excepțiunea dlui Stefan Velovan, carele este în România) și anume; 1. în senatul școlar: asesor ordinaru Iuon Ionașiu; onorari: Andreiu Ghidiu, George Gașpar, Mihail Juica, George Pepa dintre preoți; Constantin Radulescu, Titu Hațeg, Ioan Nedelcu, Eeorge Martinescu, Patriciu Drăgălina, Ilie Curescu, Ioan Marcu și Ioan Oprea, dintre mireni; 2. în senatul episcopesc: asesor ordinaru Traian Barzu; onorari: Teodor Cioloca, Ioan Stoian, Nicolae Sciopon, Aron Bartolomeiu, dintre preoți; Iulian Ianculescu, Ioan Budințianu, Ioan Popovicu, Iuliu Petric, Alexandru Stancovicu, Ioan Peța, George Baiașu, Ioan Topal dintre mireni.

Sinoadele eparhiale din Sibiu și Arad s'au deschis în Dumineca Tomei. Cel dintâiu a fost deschis, în absența Escelenței Sale Părintelui Mitropolit, de Prea Cuvioșia Sa părintele vicariu Dr. I. Pușcariu; sinodul din Arad a fost deschis de P. S. S. D-l Episcop Ioan Meșianu, prin cuvintele puse în fruntea numerului de astăzi. Vom reveni.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor din despărțământul Bocșa, s'a ținut Mercuri după Paști în școala gr. or. rom. din Bocșa-montană sub presidiul ordinaru al D-lui învățătoriu Ioan Marcu.

Un număr considerabil de învățători s'au întrunit și au luat parte la prelegerile școlare, la cari funcțiuna ca învățătoriu colegul nostru Ioan Marcu.

Școala spațioasă și frumoasă, provăzută cu mobile și recnisite de învățământ cum rar aflăm pela școlaele noastre populare, a avut o serbare festivă în numita zi;

școlarii și școlărițele în număr ca la 70 cu bucurie au așteptat ziua adunării învățătorilor căci și lor li-să anunțase întrunirea respectivă.

Precis la 8 oare s'a început prelegerea din Aritmetică: în clasa II. cu propunerea directă, înmulțirea cu numerii dela 1—50, pre când clasele III. și IV. rezolvau teme în tăcere pe tăblițe; ear cei din clasa I. scriau numerii dela 1—50. Unele teme rezolvite fiind și revăzute, s'au rezolvit și pe tabla școalei, ear rezolvirea din cap a temelor date probează, că școlarii sunt bine deprinși în aritmetică, carea în faptă metodică și după un bun plan s'a propus.

Dela 9—10 oare s'a propus scrierea și cetirea la toate clasele:

În Cl. III. și IV. s'a propus, din Legendariul de V. Petri „Săndătatea este cea mai mare comoară“ pre când în Cl. V. și a VI. școlarii ceteau în tăcere bucata de cetire „Rëndul bun“ ear cei din Cl. I. și a II. scriau nume proprii.

Enararea bucății de cetire propusă din partea învățătorului I. Marcu a fost pătrunzătoare, esplicarea cuvintelor și a înțelesului corectă, cetirea din partea școlarilor destul de bună; ear scoaterea învățătorei morale, că: sănătatea este cea mai mare comoară și că cum se ne păzim sănătatea și cum se fim mulțămitori față de acela, carele ne-au dat și susține sănătatea, a fost în adevăr un moment înălțători de inimi și probă, că desterul inv. I. Marcu este în adevăr un dascăl probat. Proba ce au făcut-o unii membrii la Cl. I. (Începători) din cetire a satisfăcut pre toți învățătorii; căci școlarii numitei clase ceteau din ori-ce carte cu litere tipărite.

La 10 oare în urmarea cererei celor prezenți prelegerile s'au sistat, s'au demis școlarii acasă și imediat s'au deschis adunarea prin președintele ei I. Marcu cu: „Cristos a înviat“ din partea sa și cu răspunsul potrivit din partea publicului present. Textul cuvântării a fost foarte potrivit și la loc; ear afirmarea că despărțământul Bocșei prin propria sa activitate și demnitate s'a redicat și se susține la nivoul cerut, a făcut cea mai bună impresiune, din care cauză adunarea a decis ca cuvântul de deschidere să se alătore la protocol.

A urmat apoi discusiunea asupra prelegerilor descrise mai sus; carca a dovedit până la evidentă că învățătorii acestui despărțământ sunt la culmea chemării lor, cari cu o obiectivitate deamă de inv. și oameni maturi cu cunoștințe temeinice și cu zel înflăcărat au discutat asupra prelegerilor, cari în unanimitate le au declarat de: deplin succese, ear disciplina în școală coresponzătoare.

Pășindu-se la celelalte puncte din program se hotărăște că: Adunarea viitoare să se țină în Recița-rom. cu ocasiunea esamenului anual de acolo; ear în cât aceasta nu s'ar putea presidiul să autorisează a conchema adunarea la un esamen școlar, unde va afla de bine.

Constituirea despărțământului s'a efeptuit alegându-se tot funcționarii de până aci.

După terminarea agendelor președ. I. Marcu prin o cuvântare însuflețitoare declără adunarea de încheiată; ear inv. Martin Țiapu în numele celor prezenți exprimă

mulțămitea adunării, presidiului pentru conducerea prudentă a adunării.

De observat că: Protopopul tractual a absentat dela adunarea dascălească. — *Unul dintre cei prezenți.*

Ședința festivă a societății teologico-pedagogice „Ioan Popasu“ s'a ținut Duminică în 24 Aprilie la 4 oare p. m. cu un program bogat. Un interes viu a arătat și de astădată publicul român față de întreprinderile tinerimei noastre, căci aproape întreaga inteligența din loc și jur — mai ales damele române au fost reprezentate prin un număr mare — apoi numeroși deputați sinodali au participat la ședință. Acolo am văzut și pe Prea Cuv. Sa părintele Arhimandrit Filaret Musta însoțit de domniile deputați sinodali.

Ședința a fost deschisă la 4 oare p. m. prin o vorbire rostită de președintele soc. Dl. prof. P. Ionescu, în care a arătat mai pe larg, că între împrejurările noastre existența soc. de lectură a tinerimei are o însemnătate mare din punct de vedere cultural și social. Atât partea literară cât și cea musicală din program a fost bine executată; Dl. Curuț și Dșoara E. Cojocariu ni-au arătat prin declamările lor, că au un talent declamatoric și ar fi bine, dacă prin exercitare ar căuta să-și desvolte acest talent. Dialogul „O cestiune de zi“ a fost foarte bine predat de teologii D. Popovici și I. Margineanțu și a produs mult rîs în public. Cu plăcere am constatat ca soc. tinerimei dispune și de un cor bine instruit. Obiectul disertațiunii Dlui Rădoiu a fost considerat din punct de vedere pre general; Disertațiunea Dlui Stan nu s'a cetit.

Noi din parte-ne felicităm pe membrii societății pentru acest succes strălucit și dorim ca astfel de ședințe să se țină cât mai des pentru ca publicul român să se poată convinge despre desvoltarea culturală a tinerimei.

Procesul memorandumului început în 7 Maiu n. s'e continuă încă. Abia s'a făcut naționalul acușărilor. După știrile mai noave apărătorii și-au depus mandatul.

Hymen. Clericul absolut Iancu Milu din Mehadica s'a încredințat în 19 Aprilie a. c. st. v. cu domnișoara Emilia, fca preotului Aron Bartolomeiu din Doloave, ear cununia și-o va sërba în 2 Maiu a. c. st. v. la biserica română gr. or. din Doloave.

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din Selbägel, protopresbiteratul Logojului se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumintele suut:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. 3 jughere pământ de arătură.
3. 24 metri volum de lemne, din cari să se pro-vadă și școala.
4. Cortel liber cu grădină de $\frac{1}{2}$ jugher.
5. Dela înmormântări unde va fi pofitit 40 cr., cu liturgie 60 cr.

6. Pentru adunarea generală 10 fl.
  7. Pentru scripturistică 5 fl.
  8. Pentru curătorie, dacă o ia asupraș 10 fl.
  9. Pentru conferințele învățătoresci 5 fl.
- Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, au să-si înainteze recursele cu documentele necesare — adreseate comitetului parohial — P. O. D. protopresbiter Dr. George Popoviciu în Logoj.

Recurenții să se prezenteze în vre-o Duminică sau sërbațoare în sânta biserică, dar nu în ziua alegerii.

Preferiți vor fi aceia, cari sunt în stare a conduce corul local.

Din ședința comitetului parohial ținută în Selbägel la 25 Martie 1894.

[25] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Cereți „Zacherlin,“

care este cel mai sigur mijloc de a strîpi ori ce insecte în cel mai scurt timp. Pentru puterea și folosul Zacherlinului vorbește rezultatul lățirei lui enorme. Zacherlinul nici pe de parte nu se poate înlocui cu alte mijloace contra insectelor.

Cereți totdeauna o sticlă sigilată cu numele Zacherl. Toate celelalte sunt imitațiuni nefolositoare.

O sticlă constă: 15, 30, 50 cr., fl. 1 — fl. 2 —;

Cruțătorii de Zacherlin 30 cr.

Se află de vindut la Domnii:

în Caransebeș:	Eperjesy & Fliszás	în Logoj:	A. Schizler și fiul
„	H. Perlfaster și fiul	„	Körösy Ladisláus
„	H. Rosenfeld.	„	Recht & Schwarz.
„	C. Schwab.	„	A. Schnitzler
„	Francisc Strauss.	„	Alexandru Karl.
„	Carol Bängeisen.	„	B. Morgenstern.
în Nădrag:	Arpad Busz	„	Németh & Klein.
în Ohaba-Bistra	Heinrich Wolf.	„	Trăian P. Rafiu.
în Tereșova:	Dem. Wegel.	„	L. Vörtes, farmacie.

19 (1—10)